

Скоротечна изда-
зну Седмицы 2.
путь, Четверт:
и Неделью: :
цена му е како
за овдашиѣ та-
ко и за странне
Предчисленике
за полъ године
4 фр. у Сребру.

Предчислени е и
друга упутство-
ванія пріїма
Учредничество
у Пешти на Ро-
зенъ - Плацу
Nro 285. и сва-
ко Цесаро Кра-
Поште Чинов-
ничество.

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Соупієт.)

ПЕШТА.

Четвртакъ

25. Новембра. 1843.

Год. II.

РУССКО СВЕТКОВАНЬ БОЖИТА

(продуженіе.)

Кадъ су се ова посѣщенія найпослѣ свер-
шила была, то су онда опеть Домаћици до-
лазили наймиліи њѣни гости: „Бабке пози-
ватке.“ Ово су быле праве Позивальке отъ
стране Домаћица, кое су истина умелегости
за истый домъ придобити; али се ни су ни
стыдиле свакой Домаћици, ко кѣй бы по-
слате быле, подемѣнутисе, ако кодъ нын
ни су добро угошћене быле: Зато су їй сву-
да са свакомъ честію пріимали, пакъ бломъ
и пићемъ преговаривали. Кадъ су се он-
већь подобро насле и написе быле, ктому и
поклоне добыле, то имъ онда Домаћица на-
ложи, да къ свима сродницымъ и познатима
отиду, и све їй любезно на овай и овай данъ
у госте позову. Сутра данъ пакъ, чимъ сва-
не, то су већь Бабке на ногама быле своя
посѣщенія кодъ сродника и познатій чинити.
И ово је было найучтивіе позиваніе, кое се
Госпама учинити могло. Таки су се Госпе
халъина и други свои драгоцѣнностіј латиле.
Удате су за тилый часъ обучене быле; али
се съ дѣвицама доста промучити требало;
србо ни јдана ніе се усудила по својој ћуди
облачити, већь се морала по коя прія и срод-
ница изъ сосѣдства дозвати, да не бы дѣви-
ца сама, што јој је нуждно было, заборавила
обући.

Међутымъ ни су ни Домаћини нинайманѣ
ланубыли; ёрбо су се и отъ ныове стране
гости позивали. Јошть рано у ютру дозвали

су свате, и слали їй къ своимъ пріятельима
и познатима.

Свати су были такођеръ хитри и у свомъ
послу вешти люди. Тако свакій Сватъ иде
свакій путъ у ютру рано носећи у руци свой
дично искићеній штанъ. У коју годъ кућу
онь дође, то се најпре помоли Богу предъ
светињомъ Образомъ, затымъ поклонисе Домаћину и Домаћици и проговори: „Філімонъ Спірідоновичъ и Анна Картовна по-
кланяю Вамъ се, Теби Отацъ Артамонъ Тріфоновичъ, и Теби Мати Агафія Нелидовна.“

При овымъ речма поклони имъ се Сватъ
до самогъ пояса, а они му опеть на истый
начинъ кланяюћисе отговоре: „Мы захва-
ляемо са свакомъ понизностю Фі-
лімону Спірідоновичу и Анни Ка-
ртовной.“

Сватъ за овымъ опеть започне. „Они су
ми заповѣдили, да Васъ Отацъ Артамонъ Тріфоновичъ, и Васъ Мати Нелидовна по-
корићише замолимъ, да навечеръ къ нима
дођете, не глико часова кодъ нии пребудете
и по воли време проведете, да се красно-
личны дѣвица нагледате, и да који залогай
хлѣба и печења појете.“

На ове пріятне и умилне Сватове речи
отговоре му они: „А за што се Філімонъ Спірідоновичъ и Анна Картовна тако труде;
мы ћемо и кодъ насъ сами вечеръ провести.“

На кое Сватъ опеть: „Промыслите се
мало Огацъ Артамонъ Тріфоновичъ, и Ма-
ти, Агафія Нелидовна: то је већь отъ

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А
толико хільда година у обычаю; съ нама се
ніе започело, съ нама се нече ни свершити.
Немойте дакле светкованѣ кварати, нити
добре оне люде сневеселити. Безъ Васъ
нема никакове радости и весела кодъ Філі-
мона Спіріоновича, нити безъ Васъ има све-
чаности за дѣвице кодъ Анне Картовне.“

„Да, да, драгій Сватушко! Філімонъ
Спіріоновичъ има свашта доста, и го-
стюю ће имати довольно,“ отговори Дома-
ћинъ.

„Та тако є,“ рекне и Домаћица, „си-
гурно да мы ни смосами ныювости, и безъ
наше дѣце держа ћеду дѣвице свое светко-
ванѣ.“

„Шта ћу дакле да кажемъ Філімону
Спіріоновичу и Анни Картовной?“
запытала саде Сватъ.

На ово обадвое мало поћуте — и чисто
се види, како имъ је тежко поћи иљ не по-
ћи: пакъ найпосле му рекну: „Мы се покла-
нiamo Філімону Спіріоновичу и Анни
Картовной, любезный Сватушко! оба-
двое ћемо дакле доћи; — и то башъ зацѣло
ћемо доћи.“

(продуженіе слѣдує.)

ХАЙНРІХЪ IV. КРАЛЬ ЕНГЛЕЗСКІЙ.

(на смертной постель).

Краль Хайнріхъ IV. на смертной посте-
ль лежети; зажеліо је да му круну Царску
сирѣчъ нѣгову поредъ нѣга на єданъ астал-
ичъ метну. Наслѣдникъ сынъ нѣговъ; кои је
досадъ хрдъявогъ поведенія био (после онай
славный Хайнріхъ V био, кои је Француску
Державу себи покоріо) при постельи отца
свога сећаше мыслима жалости погруженъ,
гледети како му се отчина душа съ смер-
тьомъ бори; потомъ мысляше да му се отацъ
нѣговъ сасвимъ у вѣчность преселіо, узме
круну као найветъєгъ непріателя отца свога,
забринутъ чинаше примѣщанія надъ круномъ,
и пунъ туге, оде у Кабінетъ Царскій. Краль
пробудисе и запытала око нѣга стоетье, гдј
му је круна, а сынъ, кои је онде у Кабінету
био похійтіо; рекне; я самъ мыслю; да се

ваша душа отъ тѣла сасвимъ разлучила.
Краль употреби ову прилику, да раском-
ногъ сына свогъ са слѣдующомъ бесѣдомъ
изобличи.

„Сыне мой Хайнріче! породила је желя
твоя мысли ове у мени. Кодъ тебе я, како
видимъ, дуго се задержавамъ на овой доли-
ни, и я самъ теби на великому терету. Єдва
чекамъ, да я умремъ, да се съ моима чести
украшеніями поносиги можешъ, пре него
што смертни часъ куцне. Нѣ разсудный мла-
дићу! Ты гинешъ за величиномъ, коя тье
те сатри Пречекай само једно ока тренутье,
и облакъ тье се высочества мoga отъ тако
слабогъ ветра у паданю своју зауставити,
да тако скоро сасвимъ непадне; мой је данъ
прошао, и мое сунце седа. Ты си отъ мене
отео оно, што бы после нѣколико мінута
твое было; Ты си на мојој смерти мое дав-
нашнѣ пророчество сасвимъ потвердіо. Жи-
вотъ твой давно је показао, да ты мене любіо
ни си, и садъ захтевашъ одъ мене, да я у-
вѣренъ о томъ умремъ. — Шта? заръ ты ни
полъ часа немогаше мене отерпiti? Слѣ-
дователно иди на полѣ, и ракку (гробъ) мою
самъ ископай; учреди, да у веја тяжка зво-
на весело у твоимъ ушима огласе, не, да
самъ се я упокојо, него да си ты Круни за-
клетву положіо, т. є. крунисао. О кад' бы се
све сузе, кое ће на мертвачкій сандукъ мой
потећи, у балсамске капљице, претвориле,
да твою помажу главу! Законай ме кодъ о-
ногъ заборављенногъ праха Отца, по сло-
ву праведногъ Іова: „Предай ме труло-
сти Матери. Съ родима, съ церви-
ма, братији, и сестрама, нека ме изе-
ду.“ Прогони мое вѣрне Міністре. Поквари
законе мое; будући је садъ оно време, у комъ
се срета и благостояње презибу. Краль је
Хайнріхъ крунисанъ на суети! Доле вы Слу-
житељи Державни! На полѣ вы мудри Совѣ-
тници! Совокупи садъ у Дворъ Енглезскій
изъ свю предѣла лѣноту и нерадѣніе. Ра-
дуйтесе садъ вы оближнѣ землї, срета је
ваша испунѣна; садъ имате беззаконика,
кои сва невалялства притяжава, пакъ и най-
старіе грѣхове по найновијемъ начину прово-
дити уме. Радуйтесе, онъ васъ узбунити не-

ће. Енглеска тье нѣму послугу, преимущество, и крѣпость даривати; будутьи **Хайнрихъ V.** узима незаузданогъ безобразія Кормило, съ гоима ништа зауставити у станю ніе. — О сиротно Краљество мое, ты си са внутреннимъ несогласіемъ изъ темеля потрешено! Кадъ моя брига твоє невалајство задержати ніе могла; шта тъєшь ты предузети, кадъ невалајство твоя брига постане?“

Хайнрихъ V. Наслѣдникъ Краљства Енглескогъ. отговара Отцу своему за преступленія своя:

„Ваше Величество, милостивѣйшій Краљу мой! Прерадостно бы съ моима сузама чувствителна и горка пребацыванія Ваша задежао, пре него што сте Вы пуни яости юшти беседили, какъ самъ свимъ преслушао. Круну Вамъ Вашу предаемъ, и Богъ кои Круну Царску безсмертно носи. века Вамъ задержи, на дуга времена! Та да самъ я кадгдѣ Круну Вашу већма тражю, нежели гласъ имениа Вашегъ, већма, нежели честь Вашу. О! онда некъ неустанемъ нигда съ овы колена, съ коима самъ се предъ Вашимъ Величествомъ поклоню, при коемъ се вѣрно сердце мое крайной и неограниченной покорности научило. Вѣмогутый Богъ нека ми сведокъ буде, како се речь Вашегъ Величества сердца мoga смертно коснула, гадъ самъ изъ друге собе къ Ваша повратисе, и нашао, да Вы ни дыхали већь нисте! Кадъ бы тко рекао, да се я овде претварамъ. О! нека таки садъ погинемъ, и да не живимъ нигда, на кое се да настъ отважуемъ. Кадъ самъ се къ Ваша повратіо, да Вашъ видимъ, будући самъ мыслю, да сте већъ умерли; онда самъ Круни Вашой проговоріо: „Она брига, кою ты ме ни наложешъ, изочтила въ тѣло Отца мoga.“ Докъ самъ я овако говоріо, и поступао; мѣтнемъ Круну ову мени на главу, да съ ньомъ као съ непріятелемъ, кои отца мoga предъ очима моима убія, као вѣрный Наслѣдникъ у прогибностъ ућемъ. Обаче, ели Круна та сердце мое съ радостю испунила, ил' є духъ мой къ высокой поноса мысли подигла. — О! онда некъ ю Богъ Великий вѣчно съ гла-

ве мое скине. и некъ уреди, да я найсиromашніи Поддайникъ будемъ, кои са пунимъ страхопочитаніемъ, съ пунимъ ужасомъ предъ Вашимъ Величествомъ стоимъ.

У Паришу, на край Света 1843.

ПРИПОВѢДЧИЦЕ.

Руссияни су тако да кажемо природни Терговцы. Све ныюве природне способности свойствуюсе понайвише за Терговину. Зато не може Авраамово сѣме у Руссии да процвѣта. Иѣголико Холандски Свреа молили су Цара Петра Великога, и велике сумме новаца обећавали, да имъ дозволѣно буде по Русскомъ Царству терговати. Царь Петар ныюву молбу отбіе, говорећи имъ: Задержите новице ваше; вы у Руссии не бы сте добро прошли: јербо єданъ Русянинъ є много хитри, него четири Свреа. И заиста зато Чифути и немогу у Руссии да прошопшаю.

Єданъ Свештеникъ докаже у својој проповѣди, да є Богъ све добро начиніо. То єдногъ отъ иѣговы Слушателя, кои є гербавъ био разсерди. Кадъ се служба соверши, проговори онъ Свештенiku, Вы кажете, да є Богъ све добро начиніо. Може ли то стояти, погледайте само мою гербу? Мой драгій брате: вели му, Проповѣдникъ, вы сте за єдногъ гербавогъ и верло добро начинѣнъ.

С. М.

ВѢСТИ.

Изъ Карловаца. Иѣгова Експеленција нашъ верлый Господинъ Архиепископъ и Митрополитъ, видѣнъ да є необходимо нуждно, да се Свештенство како Званіо свое и Достоинству, тако исто и кругу дѣятелностон свое, сходно воспитава, поднео въ Прошеніе свое Јысочайшемъ Мѣсту, да се на 20.000 фор среб. износећи упразднѣне Епархије Бачке приходи за три или петъ година обрате на основање єдногъ Семинаријума, у кои ћедусе само они, кои су Философијо совершили, примиши. Иѣгова Експеленција на горе помињутый коначъ є и отъ свю Народны Фондови Интерессе за неколико година понскала.

У М О Л Е Н И Е.

Будући да је садъ о Леополди вишару овде наши Сербаљ мало было, и тако надежда напа, да ћеду намъ Предбройници наши искане новце за Скоротечу донети или послати, осуетисе; тога ради умолявају се наново наши ГГ. Предчисленици, да намъ любовь неотрекну, и новце што скоріе, или по сходнымъ и сигурнымъ приликама, или по истымъ ц. кр. Поштама. отъ коихъ Скоротечу прймаю подъ собственнымъ атressима, послати усердствују: јербо се и тако излазеће овогъ теченија време приближује, и мы Рачуне заключити желимо, како бы се и за далѣ управљати знали. Особито пакъ умолявају ГГ. Совокупнельи наши Листова, да бы ону Господу, коју су на предчисленије наши Листова позвавши предчислили, и садъ јї, како за ово, тако и за прошасто теченије, да плате, опоменули.

Учредничество.

К Н Ъ И Ж Е В Н Е В Ъ С Т И.

(Позивъ на Пренумерацију).—

Долуподписаный препоручује свою књигу подъ заглавијемъ: „Universalis Schematismus Ecclesiasticus vener. Cleri Orientalis Ecclesiae Graeci p. u. Ritus J. R. Hungariae, Partiumque eidem adnexatum, nec non M. Principatus Transylvaniae et litterarius Scholaris pro anno 184 $\frac{3}{4}$ etc.

Будући да је издаше овогъ дѣла одма, како је изъ Печати ће изышло, разграбило се и распачало; зато я, да бы тражећемъ и искалоћемъ п. Публікуму задоста учинио, принужденъ самъ наново исту мою књигу препечатати; тога ради молимъ, да бы се свакиј, за којъ мое дѣло одъ важности и ползе быти може, наново пренумерирао. Пренумератисе може до 15. Јануаріја 1844 год. (којъ?) у свакој Славн Дјечезалној Канцелларіј, у свима Књигопродајницама, или којъ самогъ долуподписаногъ. — Цена је на 1 фор. и 12 кр. среб подигнута зато, што ће вине печатаны табака быти.

Будимъ 30. Ноем. р 1843.

Алонсъ Реешъ отъ Левалдъ као Учредникъ и Издаватель вищеказаногъ Свештенничкогъ Алманаха.

Отъ стране Дѣјводитељства Пепит. Будимскогъ Скоротече учињијише явљаје Почитанијемъ Публікуму свакој Реда и Чина, да ћемо све оне предмете, кое намъ се, у смотренију разногъ вида продаје, ліцитаје, арендираја; као и свакиј налогъ, буди онъ у какој му драѓо струци био; такођеръ и Конкурзе у позиванију Суда Мѣничногъ Права о разнимъ ліцитајаима, и овима подобна, коя бы се годъ чрезъ Новине Народу обзнатити и по њему распространити желила, пошиљо свагда прїмати, и као што се обично по другимъ Новинама и повременнимъ Листовима отъ једногъ реда плаћа, и мы у наше Листове у свсе доба встављајући печатати дати; съ коијъ твердо ласкамо себи, да ћемо съ овомъ нашомъ препорукомъ и извершенијемъ свакој таковој Особи удовлетворити моји Кромѣ тога пако учињијише явљамо и то, да ћемо и отъ сваке струке наручбине (Експедиције) прїмати, и такове свагда точно, у колико намъ скоріе можно буде на определено место отправити. Као и свио оны Г. Списателя, кој жеље, и осимъ Предчисленија, своя Књижевна Дѣла свѣту вручити, у Комміссију ћемо узимати и по возмѣжности препоручивајући јї продавати. И ово намъ се све по адресу већ познатомъ (Rosen № 285.) слати и наручивати може.

Издаватељ Димитриј Јовановићъ. — Учредникъ Дишигриј Теодоровићъ

(Rosen - № 285.)

У ПЕШТИ словома Байесловимъ.